

MEDIASMARTIES



een bron van inspiratie

MEDIASMARTIES WEGWIJZER

SCHILDERKUNST



KLEUTER

MEDIASMARTIES WEGWIJZER

Schilderkunst

De beste mediatips voor kleuters op een rij.

Kinderen kennis laten maken met kunst. Waar begin je dan? Kunst komt in zoveel verschillende vormen. In deze WegWijzer hebben wij het thema *Schilderkunst* als uitgangspunt genomen. We hebben diverse media bij elkaar gevonden om met de kinderen te lezen, kijken en luisteren in combinatie met spelen en doen.

Alle media in deze WegWijzer zijn in principe vooral geschikt voor kinderen van 4-6 jaar. Maar let op! Kijk zelf welke media passen bij de kinderen met wie jij werkt. Zijn het lezers, kijkers of doeners? Welke media kun je gebruiken? Waar begin je mee en hoe sla je een brug tussen de diverse verhalen?

Aan de slag dus. Kies mooie media bij elkaar om voor te lezen, te kijken, luisteren, spelen of doen.

Veel succes!

Aan de slag

Kies bewust

In deze WegWijzer hebben we de beste mediatips voor kinderen op een rij gezet waarbij het thema *Schilderkunst* centraal staat. Zoals je kunt zien kun je nog alle kanten op. Het is aan jou om bewust media te kiezen die jouw werkwijze versterkt.

Kijk goed welke media aansluiten bij de vragen van de kinderen in jouw klas en bedenk welke media je kunt gebruiken om het thema te introduceren of juist kunt gebruiken om informatie te verwerken of om te differentiëren. Je hoeft dus zeker niet alle media uit deze WegWijzer te gebruiken!

Bundel de krachten

Juist de combinatie tussen het voorlezen, kijken, luisteren, spelen en doen is krachtig. Kinderen komen zo op verschillende manieren in aanraking met (dezelfde) woorden en ervaren dat verhalen in verschillende vormen voorkomen. Daarnaast biedt het spelen en het doen ruimte om alle informatie uit de verhalen te verwerken. Maak daar gebruik van en denk van tevoren na welke media je wilt inzetten en hoe.

Lees bijvoorbeeld het boek *De stip voor en laat kinderen zelf aan de slag gaan met tekenen*. Beluister het liedje *Geel en groen* uit *Sesamstraat* en haal vervolgens zelf diverse kleuren verf tevoorschijn. Ga samen met de kleuters op onderzoek uit: welke kleuren kunnen jullie maken? Kortom, combineer verschillende media met elkaar en laat kleuters vooral ook zelf veel ervaren.

Maak een planning

Niet alle media zijn geschikt om in een grote groep te gebruiken. Denk na welke media je wilt inzetten. Met welk doel zet je de media in en met wie? Maak (voor jezelf) een grove planning. Of voeg het gebruik van media toe aan je bestaande planning. Het belangrijkste is dat iedereen aan bod komt en dat er ruimte is voor herhaling.

Pak je rol

Bij het selecteren van media voor deze WegWijzer is gekeken of het gebruik ervan kan bijdragen aan de ontwikkeling van kleuters. Maar realiseer je dat jouw rol nóg belangrijker is. Bedenk dus bij elk medium dat je inzet wat jij kunt doen om er meer uit te halen. Bekijk, lees en speel het van tevoren zodat je weet wat je kunt verwachten, welke vragen je kunt stellen en hoe je de kinderen aan de gang laat gaan met de verhalen. In deze WegWijzer helpen we je op weg met een paar tips, maar voel je vrij om daarin eigen keuzes te maken. Meer weten? Neem gerust contact op. We denken graag met je mee. Onze contactpagina vind je op www.mediasmarties.nl

VOORLEZEN

Het is nooit te vroeg om kinderen kennis te laten maken met kunst! Kies één van onderstaande titels en duik (samen) in een boek: lees voor en neem de tijd om samen naar de illustraties te kijken.

Kleuren, kleuren, overal kleuren (Julia Donaldson)

Uitgeverij Volt (2022)

ISBN 9789021468440

Wat schilder jij vandaag? Met blauwe verf een boomkikker, vogels met geel, een prachtige zwaan in het wit. In dit spannende avontuur van een jong meisje maak je kennis met alle kleuren uit de verfdoos. Voor peuters en kleuters.



Maurits Muis en het Meisje met de parel (Ingrid Schubert)

Uitgeverij Leopold (2021)

ISBN 9789025881627

Maurits Muis ontdekt dat het schilderij met zijn geliefde meisje met de parel is gestolen! Samen met dieren uit andere schilderijen gaat hij op zoek naar de dief. Vanaf ca. 4 jaar.

Maurits Muis en Rembrandt (Ingrid Schubert)

Uitgeverij Leopold (2023)

ISBN 9789025876968

Maurits Muis komt door een gat in de muur in het verleden terecht. Hij ontmoet de jonge, eigenwijze Rembrandt, die kunstschilder wil worden. Vanaf ca. 4 t/m 8 jaar.



Pim en Pom ontdekken Vermeer (Tique Dongelmans)

Uitgeverij Volt (2023)

ISBN 9789021477602

Pim en Pom ontdekken bekende schilderijen van Johannes Vermeer. Kijk je mee? Origineel prentenboek voor kinderen vanaf ca. 4 jaar.

VOORLEZEN



Ik ben een kunstenaar (Marta Altés)

Uitgeverij Lemniscaat (2023)

ISBN 9789047707554

Een kleine jongen kan niet ophouden met kunst scheppen: de spiegel, muren, kleding en de kat zijn allemaal potentiële kunstwerken. Maar of zijn moeder daar zo blij mee is... Prentenboek met kleurrijke tekeningen vol humor. Vanaf ca. 4 jaar.

Kunst met taart (Thé Tjong-Khing)

Uitgeverij Lannoo (2021)

ISBN 9789401426251

Als het schilderij van mevrouw Hond wordt gestolen, achtervolgen de dieren de dief. Zo komen ze in het museum terecht. Tekstloos (zoek)prentenboek met paginagrote kleurenillustraties waarin delen van bekende schilderijen zijn verwerkt. Herken je ze? Mooi boek om kleuters kennis te laten maken met kunst. Vanaf ca. 5 jaar.



De stip (Peter H. Reynolds)

Uitgeverij Lemniscaat (2019)

ISBN 9789056375546

Floor denkt dat ze niet kan tekenen, maar als de juf haar leert beginnen met een stip, merkt ze dat ze veel meer kan dan ze dacht. Vanaf ca. 5 jaar.

TIP

Er zijn heel veel leuke boeken te vinden die passen bij het thema Kunst, maar smaken verschillen. Kijk goed wat kinderen leuk vinden en probeer daarbij aan te sluiten, maar leer ze ook verder te kijken door verrassende boeken aan te bieden.

VOORLEZEN & KIJKEN

Lees onderstaande prentenboeken voor en sla een brug naar thuis. Vertel ouders dat deze verhalen ook worden voorgelezen in De Voorleeshoek. Op deze manier komen de kinderen ook thuis in aanraking met de verhalen en de woorden die jij hebt gebruikt. Inloggen is gratis voor kinderen die lid zijn van de bibliotheek. Kijk voor een uitleg op www.mediasmarties.nl/uitleg-voorleesfilmpjes. Wil je samen met de kinderen kijken in je klas? Schaf dan een abonnement aan.



Prinses Arabella in het museum (Mylo Freeman)

Uitgeverij De Eenhoorn (2022)

Prinses Arabella bezoekt met haar vrienden haar eigen Prinses Arabellamuseum. Ze zien onder andere manshoge babyportretten, gestippelde reuzenpompoeenen, een gigantisch grote spin en een enorme taartpunt. Jammer genoeg kunnen ze die taart niet eten! Vanaf ca. 4 jaar.

Alles heeft een kleur (Fiep Westendorp, Gioia Smid)

Volt (2022)

Alles om je heen heeft een kleur. Kun je de kleuren herkennen? Verhaal met voorwerpen en figuren uit de wereld van Fiep Westendorp in tien verschillende kleuren en tekst op rijm. Met korte informatie over soorten kleuren. Vanaf ca. 4 jaar.



Vincent en de zonnebloemen (Barbara Stok)

Uitgeverij Rubinstein (2021)

Vincent gaat op pad om een nieuw onderwerp voor zijn schilderij te vinden. Maar wat zal hij eens kiezen? In alles is wel iets moois te vinden: de knoestige takken van een boom, een veld met grassprietten, de natte aarde na een regenbui... Dan komt Vincent langs een veldje met zonnebloemen. Dáár wil hij een schilderij van maken! Vanaf ca. 5 jaar.

De zon achterna (Liu Hao)

Clavis (2022)

In een prachtige wereld vol zonnebloemen, zaaiers en blauwe kamers zoekt een jongetje zijn weg naar het licht. Tijdens zijn reis naar de zon ontdekt hij hoe warm ze is en hoeveel vreugde ze brengt. Dat wil hij ook. Dus besluit hij de zon achterna te gaan. Maar is zij wel de enige die schijnt? Voor kinderen vanaf 5 jaar.



KIJKEN

Misschien vind je dat kinderen thuis al te veel naar een scherm staren. Dat is echter geen reden om helemaal geen beelden te gebruiken op de groep en in de klas. Wees selectief en denk na waarom, wanneer en voor wie je het fragment wilt inzetten. In dit overzicht vind je een aantal fragmenten en afleveringen van programma's voor kleuters die je kunt gebruiken als aanleiding voor een gesprek of een activiteit.

Hoelahoep

Aflevering: Tekentovenaars

Duur: 15.19 minuten

Hoela heeft Bolle Bink geschilderd op de bakplaat van Hoep. Wat mooi! Maar Hoep wil koekjes bakken en begrijpt er niks van: zijn bakplaat is kwijt. Heeft Hoela hem gezien? Snel moet ze de bakplaat verstoppert. Hoela legt er een groot vel papier erop. Als ze het papier van de bakplaat afhalen zijn ze verbaasd, wat een mooi schilderij. Hoela is een tekentovenaar!

Bekijk de aflevering [HIER](#) of scan de QR-code.



SCAN ME



KRO Kindertijd

Afleveringen: Kunstenaars (serie)

Duur: ongeveer 5 minuten per fragment

Een groepje 5-jarigen maakt een kunstwerk met de techniek van een beroemd kunstenaar. De kinderen vertellen wat daarvoor nodig is en wat je moet doen, vervolgens zien we ze aan het werk.

Bekijk de fragmenten [HIER](#) op YouTube of scan de QR-code.



SCAN ME

TIP

Gebruik een aflevering om het onderwerp te introduceren. Ga vervolgens ook zelf aan de slag! Bij de link naar de aflevering van Hoelahoep vind je een doekaart met ideeën. Of laat je inspireren door de serie van Kindertijd en ga zelf technieken uitproberen. Gebruik de afleveringen die je samen hebt bekeken als inspiratie.

KIJKEN



Op stap met Dirk Scheele

Aflevering: Teken en schilderen

Duur: 10.23 minuten

Dirk heeft zin om een tekening te maken. Maar wat is dat moeilijk! Hij gaat op bezoek bij Harmen van Straaten. Hij maakt prachtige tekeningen. Kijk maar. Herkennen de kinderen de tekeningen?

Bekijk de aflevering [HIER](#) of scan de QR-code.

Schilderen met een slinger

Fragment van ca. 3.14 minuten

Schilderen zonder kwasten? Natuurlijk kan dat. In dit fragment laten Emelie en Frida zien hoe je dat doet. Ze hangen bezems en kussens met verf aan een slinger en laten die over het doek heen zwaaien. Zo maken ze hun eigen kunstwerk. Kunnen jullie dat ook?

Bekijk het fragment [HIER](#) op YouTube of scan de QR-code.



Spelen met eetbare vingerverf

Fragment van ca. 3.33 minuten

Madita, Emelie en Paul maken hun eigen verf van zout, suiker, meel en water. Daarna maken ze hele bijzondere schilderijen met kwatsen handen en voeten. Kunnen jullie dit ook? Wat hebben jullie dan nodig? Praat er met de kleuters over en aan de slag!

Bekijk de fragmenten [HIER](#) op YouTube of scan de QR-code.

TIP

Gebruik de korte fragmenten om kinderen op een spoor te zetten, te inspireren of een gesprek op te starten. Leg alvast verschillende spullen klaar zodat kleuters meteen zelf aan de slag kunnen.

KIJKEN

De avonturen van Pim en Pom in het museum (AVROTROS)

Pim en Pom, twee nieuwsgierige katten, ontdekken in de serie *De avonturen van Pim en Pom in het museum* samen met jonge kijkers bekende kunstwerken uit Nederlandse musea. We kozen twee afleveringen die goed passen bij prentenboeken en liedjes in deze WegWijzer.



Aflevering: Kleuren

ca. 5 minuten

In de aflevering *Kleuren* verdiepen Pim en Pom zich in het schilderij 'De blauwe veulens' van Franz Marc. Maar wacht eens even: veulens zijn toch niet blauw? Pim en Pom ontdekken dat het niet uitmaakt hoe je er vanbuiten uitziet, vanbinnen blijf je gewoon wie je bent.



Bekijk de aflevering [HIER](#) op SchoolTV of scan de QR-code.

Aflevering: De parel

ca. 5 minuten

In de aflevering *De parel* willen Pim en Pom het schilderij 'Het meisje met de Parel' van Johannes Vermeer van dichtbij zien. Dan komen zij erachter dat in haar andere oor ook een oorbel hoort te zitten. Wat nu?



Het lezen van verhalen over het schilderij (Het meisje met de parel) en het kijken van deze aflevering is een mooie aanleiding voor een eigen onderzoek... bekijk samen met de kleuters het schilderij van Vermeer. Wat valt hen op?

Bekijk de aflevering [HIER](#) op SchoolTV of scan de QR-code.

TIP

Bij de serie 'De avonturen van Pim en pom in het museum' is ook een website beschikbaar met lesbrieven bij de verschillende afleveringen. Zo maken de kleuters in de lesactiviteit bij de aflevering *kleuren*, nader kennis met het schilderij 'De blauwe veulens' van Franz Marc, leren de kinderen nadenken over kleuren en gaan de kinderen aan de slag met het mengen van kleuren.

Meer weten? Kijk op www.pimenpominthetmuseumtvserie.nl of scan de QR-code.



LUISTEREN

Wil je aan de slag met muziek in de klas of op de groep? Beluister zeker eens één van deze liedjes! Zingen jullie mee? Samen luisteren naar muziek en samen zingen is ook goed voor de taalontwikkeling.

Sesamstraat – Giovanca & Ieniemienie

Liedje: Blauw met geel

Duur: 3:14 minuten

Giovanca en Ieniemienie zingen over hun lievelingskleuren geel en blauw. Wat als je die twee gaat mengen? Welke kleur krijg je dan? Bekijk het liedje [HIER](#) op YouTube of scan de QR-code.



SCAN ME



Mizzemos Kinderliedjes

Liedje: Kunstenaar

Duur: 1.31 minuten

Wat is nou zo leuk aan een kunstenaar. Het hoeft niet zoals het hoort en niks is raar of fout. Luister maar. Bekijk het liedje [HIER](#) op YouTube of scan de QR-code.



SCAN ME



SCAN ME

Ik ben een echte kunstenaar

Dirk Scheele

Duur: 3.59 minuten

"Hé, kijk eens wat ik heb gemaakt. Ik heb met verf het doek geraakt." Vrolijk meezingliedje over schilderen en kleuren mengen. Bekijk het liedje [HIER](#) of scan de QR-code.

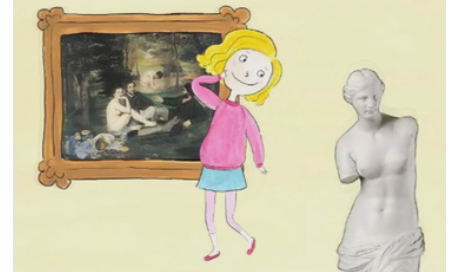


LUISTEREN

Koekeloere

Liedje: Kunst

Duur: 2:09 minuten



"Het is de kunst iets te verzinnen wat nog niemand heeft verzonnen, waaraan niemand is begonnen. Weet je wat ik nu ga maken? Een portret met heel veel kleuren... helemaal alleen van mij."

Bekijk het liedje [HIER](#) op SchoolTV of scan de QR-code.



HoelaHoep

Liedje: Naar het museum

Duur: 1:01 minuten



Hoep en Hoela gaan het museum en zingen er een liedje over. Luister maar. Een mooie aanleiding voor een gesprek over het museum. wat is dat voor plek en wie is er weleens geweest? Vertel eens!

Bekijk het liedje [HIER](#) op SchoolTV of scan de QR-code.

TIP

Gebruik de liedjes ook eens als aanleiding voor een gesprek of een activiteit. Elke keer als ze het liedje horen... weten ze dat ze hun schort mogen pakken, omdat jullie bijvoorbeeld weer andere kleuren gaan mengen... Welke kleur maken jullie?

SPELEN

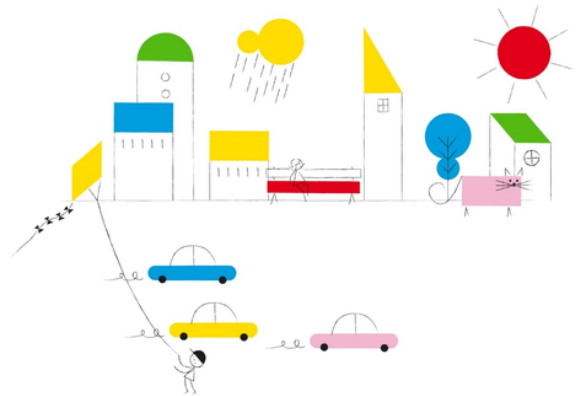
Kinderen kunnen op veel manieren creatief bezig zijn. Op zoek naar goede apps die je kunt inzetten in de klas? Met de onderstaande apps krijgen kinderen de ruimte om te spelen en hun fantasie de vrije loop te laten gaan.

Oh! The magic drawing app

Maker: Louis Rigaud

Geschikt voor de iPad

Creatieve app waarin kinderen kunnen spelen met vormen. De app werkt vrij intuïtief. Je kiest een vorm uit de reeks beschikbare vormen en plaatst het met je vinger op het scherm. Maak een kunstwerk en zie hoe het tot leven wordt gebracht. De app wordt ondersteund door vrolijke muziek die ook uit te zetten is. Klaar? Maak een foto van je kunstwerk!



Sanddraw

Maker: Kalrom Systems

App voor iPad en Android

Op zoek naar een app die de creativiteit van kleuters stimuleert? Kijk dan eens naar de app Sand draw. Met deze app kunnen kinderen op de tablet in het zand tekenen en hun fantasie de vrije loop laten en verschillende voorwerpen toevoegen zoals schelpen en ijsjes. Maak na afloop een foto of laat – net als bij de echte zee – de tekening meenemen door een golf.

TIP

Maak na afloop een foto van de kunstwerken en maak daar weer een collage van om op te hangen, samen met jullie kunstwerken van papier of op doek. Praat erover: wat hebben jullie allemaal gemaakt? Hoe hebben jullie dat gedaan?

SPELEN

Caterpillar Creative Play

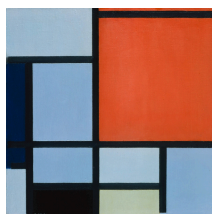
Maker: StoryToys

Geschikt voor iPad en Android

In de Engelstalige app *Caterpillar Creative Play* kunnen kinderen kleuren, knippen en plakken en zo collages maken. Eigenlijk net zoals Eric Carle (de bedenker van Rupsje Nooitgenoeg) zelf ook zijn beelden maakt. Je kunt beginnen met bekende tekeningen van Eric Carle zelf. Maar je kunt ook een blanco pagina kiezen...



Tip: de app is een mooie aanleiding om aan de slag te gaan met collages op papier.



Spelen met schilderstijlen

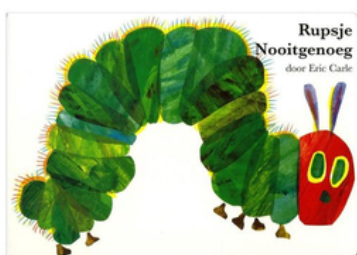
Kunnen de kleuters inmiddels verschillende schilderstijlen herkennen? Verzamel verschillende afbeeldingen van 8 á 10 bekende schilderijen. Kies daarbij telkens twee schilderijen van dezelfde schilder. Leg alle afbeeldingen verspreid in de ruimte en laat de kleuters kijken. Welke schilderijen zijn van dezelfde schilder?

TIP

Vergeet niet dat vrij spel ook mogelijk is bij dit thema. Zorg voor materiaal dat uitnodigt tot rijk spel (een schildersezels, pot met kwasten etc.) en laat hun fantasie de vrije loop laten gaan.

DOEN

Neem de tijd en ga naar aanleiding van eerdergenoemde media aan de slag. Laat je inspireren door wat jullie allemaal hebben gezien. Ga tekenen, schilderen, laat kinderen foto's maken of collages. Denk eraan, je hoeft niet alleen media te consumeren. Je kunt ook samen produceren! Met en zonder scherm.



Doe als een kunstenaar!

Welke technieken spreekt de kinderen aan?

Zin om zelf aan de slag te gaan? Kies een kunstenaar en laat je door hem of haar inspireren.

Voorbeeld: Eric Carle. Deze wereldberoemde illustrator beschilderde papier met acrylverf, knipte er figuren uit, en vervolgens plakte hij die figuren op elkaar. Zo maakte hij o.a. het bekende Rupsje Nooitgenoeg dat we allemaal zo goed kennen. Tip: laat je inspireren door de eerder genoemde filmpjes van het programma Kindertijd bij het onderdeel KIJKEN.

Creatief aan de slag!

Laat je inspireren door dit boek vol ideeën. In het boek worden elf creatieve kunstworkshops voor groepen uitgelegd. Schilder op muziek of houd een 'worstelwedstrijd' op papieren bordjes. De projecten zijn geschikt voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. Wat past bij de kinderen bij jou op de groep?



TIP

Met een schildersezelsel, een oud overhemd en wat verfspullen in een hoek van de klas, creëer je een echt atelier. Laat kinderen kleuren mengen of geef ze een vrije opdracht waarbij kinderen zich creatief kunnen uitleven. Mooi moment ook om samen het gesprek aan te gaan. Kunnen kinderen vertellen wat ze doen?

DOEN



Speurtocht: de kleuren van Camille

Maker: Van Gogh Museum



Lees het gouden boekje 'Vincent en Camille' voor als start en ga daarna aan de slag met de speurtocht.

Camille wordt wakker en wil zich aankleden, maar hij is zijn kleren kwijt. Wat nu? Hij pakt zijn koffer en gaat in zijn pyjama op zoek. Via tien doe opdrachten helpen de kinderen Camille om zijn broek, hemd, sokken, jas, schoenen en pet te vinden. Zijn kleren hebben allerlei verschillende kleuren: primair en secundair. In een aantal opdrachten komen kleuren en het mengen van kleuren terug. De speurtocht kan zowel binnen als buiten worden uitgezet.

Klik [HIER](#) om de handleiding met instructies te downloaden of scan de QR-code.

TIP

Sluit het thema af met afdrukken van bekende schilderijen die de kinderen gekozen hebben én kunstwerken die ze zelf gemaakt hebben. Maak een museum en laat kinderen zelf hun eigen ouders rondleiden en vertellen over de gekozen en gemaakte kunstwerken.

Tot slot

Werk samen met ouders

Laat zien wat jullie in het kader van het thema doen en inspireer ouders om zelf aan de slag te gaan. Deel de foto's (mits AVGproof) met ouders via het online ouderportaal. Zo weten ouders wat hun kind heeft gedaan. Wil je ouders betrekken? Vertel dan wat je hebt gedaan en geef een tip wat ze thuis met hun kind kunnen doen (voorlezen, kijken, luisteren of spelen).

Wil je de foto's niet online delen? Maak dan een fotowand met foto's voor het raam zodat ouders bij het brengen of halen de foto's kunnen bekijken. Nodig hen uit om samen met hun kind naar de foto's te kijken. Op die manier worden de avonturen ook eenvoudig gedeeld.

We wensen jullie samen veel lees, kijk, luister en speelplezier!



Meer inspiratie en tips?

Neem een kijkje op de online gids van [Mediasmarties.nl](https://www.mediasmarties.nl)